

Till ledamöterna i socialförsäkringsutskottet

samt till ordförande Ardalán Shekarabi, övriga medlemmar och sekreteraren i pensionsgruppen.

Det stabila pensionssystemet finns inte mer.

Förra året har sett omvälvande händelser i pensionssystemet. Inkomstillägget, avisering av höjda avgifter är två av dessa.

Åtgärderna härstammar när det gäller inkomstpensionstillägget från utfästelser gjorda av den dåvarande statsministern första maj 2018. Krav på höjda avgifter framfördes av LO vid samma tid.

Åtgärderna strider mot grundläggande principer i pensionssystemet. Den inkomstrelaterade pensionen skulle grundas på livsinkomsten, oförändrad avgift och helt finansieras med dessa avgifter, dvs. inga tillskott av skattemedel.

Sent under året kom så garantitillägget, en överenskommelse mellan socialdemokraterna och vänsterpartiet.

Det som hänt kan jämföras med de ambitioner som fem partier en gång formulerade, nämligen att de tillsammans skulle vårda pensionsreformen och dess grundläggande principer. I det ligger att samråda om frågor som rör pensionsreformen och att vid behov bereda och ta initiativ till justeringar i regelsystemet.

De grundläggande principerna är nu övergivna. Överenskommelsen om samråd har inte iakttagits. Påståendet att garantitillägget inte är en förstärkning av garantipensionen är ”ett uttalande utan betydelse”, som vänsterpartiets Ida Gabrielsson så riktig påpekade redan när överenskommelsen slöts.

Principer är övergivna liksom samarbetet. Till detta bör läggas att en helt ny politisk situation har uppstått. Vänsterpartiet har frånträtt sin roll som stödparti till socialdemokraterna, Sverigedemokraterna har trätt in på arenan. Båda partierna har förklarat att de kommer att kräva förstärkning av pensionerna.

Vad som återstår är ett svagt hopp om besinning. Med åtföljande insikt om vad det är som lett till detta politiska tumult.

- Ett automatiskt, ”autonomt” pensionssystem har inte förutsättningar att fungera. Vill politikerna inte ta fortlöpande ansvar, eller tror de sig inte klara det ansvaret, så är det rimliga alternativet att avstå från att erbjuda annat än grundskydd och lämna standardskyddet till arbetsmarknaden och den enskilde att klara.
- Den avgörande orsaken till dagens situation är att övriga socialförsäkringarna inte har följt med i den automatiskt höjda ”behövliga pensionsåldern”, idag 68 år och att de dramatiskt försämrade möjligheterna att få förtidspension kraftigt sänker ålderspensionen för dem som inte orkar jobba upp till denna ”behövliga pensionsålder”.

I den mån det finns en önskan att reda ut dagens situation är dessa insikter centrala, liksom att ”reparationerna” måste utgå från dagens verklighet och inte, som under de gångna 20 åren, på förhoppningar om fungerande rehabilitering, bättre arbetsmiljö och andra vackra tankar utan förankring i hur samhället i dag fungerar. Och, självfallet, att fem partier av åtta inte på egen hand kan diktera hur pensionssystemet skall se ut.

Jag har i dag skrivit till regeringen och socialförsäkringsutskottet och där, i skrivelse med bilaga, som bägge bifogas här, utvecklat mina tankar och råd. Kraven på insatser kan upplevas som alltför omfattande. Men, hävdar jag, grundat på 40 års erfarenheter, i Sverige och internationellt, en orsak till att 90-talets pensionssystem nått vägs ände är att viktiga sammanhang inte har beaktades och att, liksom gällde i ATP-systemet, inte någon allsidig utvärdering med åtföljande anpassning till verkligheteten har skett, trots att behovet framstod/framstår allt tydligare.

Bromma den tionde februari 2022

Vänligen

KG Scherman

Den här bifogade skrivelsen, finns också på nätet på länken

<http://kg-scherman.se/wp-content/uploads/2022/02/Det-stabila-pensionssystemet-finns-inte-mer.pdf>

och bilagan finns på

<http://kg-scherman.se/wp-content/uploads/2022/02/Bakgrund-analys-och-råd-för-framtiden.pdf>